

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือที่แตกต่างกัน

นางธิดารัตน์ ไบสูงเนิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0633-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA
THREE STUDENTS IN LEARNING LIFE EXPERIENCES AREA FROM
THE LEARNING CENTER INSTRUCTIONAL PACKAGES
WITH DIFFERENT COOPERATIVE GROUP LEARNING ACTIVITIES

MRS. THIDARAT BAISUNGNUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications

Department of Audio-Visual Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0633-4

ธิดารัตน์ ไบสูงเนิน : การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือที่แตกต่างกัน (A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA THREE STUDENTS IN LEARNING LIFE EXPERIENCES AREA FROM THE LEARNING CENTER INSTRUCTIONAL PACKAGES WITH DIFFERENT COOPERATIVE GROUP LEARNING ACTIVITIES). อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.สมเชาว์ เนตรประเสริฐ 218 หน้า. ISBN 974-13-0633-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการต่อภาพ กับ เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวัดธรรมจักร (ท.4) เทศบาลนครพิษณุโลก สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 36 คน แบ่งเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน ที่เรียนด้วยเทคนิคการต่อภาพ 3 กลุ่ม กับ ที่เรียนด้วยเทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ 3 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ t - test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ เทคนิคการต่อภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา..... ใตศตทัศนศึกษา.....
 สาขาวิชา..... ใตศตทัศนศึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2543.....

ลายมือชื่อ..... กิตติรัตน์ ไบสูงเนิน.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

418 37040 27 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA

THREE STUDENTS IN LEARNING LIFE EXPERIENCES AREA FROM THE LEARNING CENTER INSTRUCTIONAL PACKAGES WITH DIFFERENT COOPERATIVE GROUP LEARNING ACTIVITIES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMCHAW NETPRASERT. 218 pp. ISBN 974-13-0633-4

This research purpose was to compare the learning achievement in learning life experience, the topic was natural environment by using the learning center instructional package with cooperative group between the cooperative learning by Jigsaw technique and investigating technique. The subjects were 36 students in Prathom Suksa 3 in Dhammajakara Community School under Jurisdiction Pitsanulok Metropolitan Administration, students were divided into 6 small groups each one consisted of 6 students, those 3 groups studied by Jigsaw technique and other 3 group studied by investigating technique. The instruments were 1) 3 learning center instructional packages with the cooperative group learning activities in learning life experiences of Prathom Suksa 3, the topic was in natural environment created by the researcher. 2) The learning achievement test created by the researcher those were objective test had 30 items in multiple choice type, The data analysis used by Mean, S.D. and t - test.

The research finding shows that the group of students studied by using the center instructional package that have cooperative group activity in investigating technique had higher mean score than the group of students studied by using the center instructional package that have cooperative group in Jigsaw technique at .05 significant level.

Department.....Audio-Visual Education .....

Student's signature.....T. BATSUNGMEEN

Field of study... Audio-Visual Communications .....

Advisor's signature.....

Academic year.....2000 .....

Co - Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และตรวจสอบแผนการสอน

ขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนคณะครู อาจารย์ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย เป็นอย่างดี ขอบคุณนักเรียน โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก และโรงเรียนเทศบาลวัดชุมชนวัดธรรมจักร (ท.4) ที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัย

ขอบคุณ คุณวัฒนา ไบสูงเนิน, คุณกวิณวัฒน์ ไบสูงเนิน, คุณชลายุทธ์ คุรุทเมือง, คุณอดุลย์ ไบกุหลาบ, คุณอรชรา จันทร์งษ์, คุณฉวีพรรณ พันธุ์ทอง, คุณโสภภาพรณ ย้อยเมือง และเพื่อนร่วมงาน ที่สละเวลาให้แก่ผู้วิจัยไปศึกษารวมทั้งให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัย

ทำนุผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ – คุณแม่ ผู้ให้ชีวิตการศึกษา ให้ทุกอย่างแก่ผู้วิจัยและขอบคุณที่ ๆ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ธิดารัตน์ ไบสูงเนิน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักการ ความหมายของศูนย์การเรียน.....	10
ประเภทของศูนย์การเรียน.....	12
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน.....	13
กระบวนการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน.....	14
การเลือกกิจกรรมการเรียน.....	16
กระบวนการของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน.....	17
การจัดสภาพห้องเรียนเพื่อใช้ในศูนย์การเรียน.....	18
คุณค่าของศูนย์การเรียน.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของครูในห้องเรียนแบบศูนัยการเรียน.....	19
บทบาทของนักเรียนในห้องเรียนแบบศูนัยการเรียน.....	20
ประโยชน์ของการจัดห้องเรียนแบบศูนัยการเรียน.....	21
ชุดการสอน.....	22
ความหมายของชุดการสอน.....	22
แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	24
ประเภทของชุดการสอน.....	25
องค์ประกอบของชุดการสอน.....	26
ระบบการผลิตชุดการสอน.....	28
คุณค่าหรือประโยชน์ของชุดการสอน.....	34
การเรียนแบบร่วมมือ.....	35
หลักการ ความหมาย ของการเรียนแบบร่วมมือ.....	35
ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ.....	37
ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ.....	40
การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคการต่อภาพ.....	44
การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบบกลุ่มสี่สืบสอบ.....	45
ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
งานวิจัยภายในประเทศ.....	48
งานวิจัยต่างประเทศ.....	52
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	56
เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การดำเนินการวิจัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	76
รายการอ้างอิง.....	78
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค.....	94
ภาคผนวก ง.....	100
ภาคผนวก จ.....	107
ภาคผนวก ฉ.....	112
ภาคผนวก ช.....	115
ภาคผนวก ซ.....	120
ภาคผนวก ฌ.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	218

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....72
2	ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา.....102
3	ผลการประเมินคุณภาพด้านการผลิต.....103
4	ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน แบบเดี่ยว 1 : 1.....108
5	ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน แบบกลุ่ม 1 : 10.....109
6	ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน แบบภาคสนาม 1 : 100.....110
7	แสดงค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....113
8	แสดงคะแนนทดสอบที่ได้รับเป็นรายคน.....116
9	แสดงสัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบถูกและผิดในแต่ละข้อ.....121

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	แบบจำลองระบบการผลิตชุดการสอนตามแผนจุฬา.....	30
---	---	----

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การทดลองส่วนประกอบของดิน.....	206
2. เกมรูปปลาต่อหาง.....	207
3. เกมจับคู่มหาสนุก.....	208
4. เกมต่อภาพภูเขา.....	209
5. เกมบุฟเฟ่นิวาส.....	210
6. การทดลองการกรองน้ำ.....	211
7. เกมปริศนาติดดาว.....	212
8. เกมต่อภาพทะเล.....	213
9. ดูภาพและอภิปราย.....	214
10. เกมตกปลา.....	215
11. เกมล่าสัตว์ป่า.....	216
12. เกมต่อภาพบอลลูก.....	217